

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

مراحل حاملگی

۱- دوره تخمک بارور شده (نطفه - ۲۰ دینار)

بلاستوسیت در مخاط رحم جایگزین شده ، تشکیل جفت و تبدیل تخمک به رویان

۲- دوره رویانی:

از ابتدای هفته سوم قطرکیسه جنینی ۱ سانتیمتر . پایان هفته چهارم ۳-۲ سانتیمتری با ظهر جوانه دست و پا و تکوین بند ناف . (علقه- ۴۰ دینار)

در پایان هفته ششم طول رویان ۴/۲-۲/۴ تا . انگشتان دیده میشود . (مضغه - ۶۰ دینار)

۳- دوره جنینی:

شش هفته بعد اعضاي اصلي تشکیل ، طول جنين ۴ سانتیمتری.

در پایان هفته ۱۲ طول جنين ۷-۴ او اکثر استخوانها ظاهر شده، انگشتان مشخص ، تکوین اندامهای جنسی، رویش پراکنده موی سر (عظم- ۸ دینار)

بعد از ۱۴ هفتگی: وزن ۱۱۰ ، طول ۱۲ ، (جنین بدون روح- ۰ دینار)

4 cm 2 mth

FIGURE 20.12 *Fetal maturity: up to the twentieth week the length of the fetus in centimetres is approximately the square of the age in months (Haase's rule).*

FIGURE 20.13 *Fetal maturity: by Haase's rule this 18 cm crown-heel fetus is about 4.5 months old.*

30 cm 6 mth

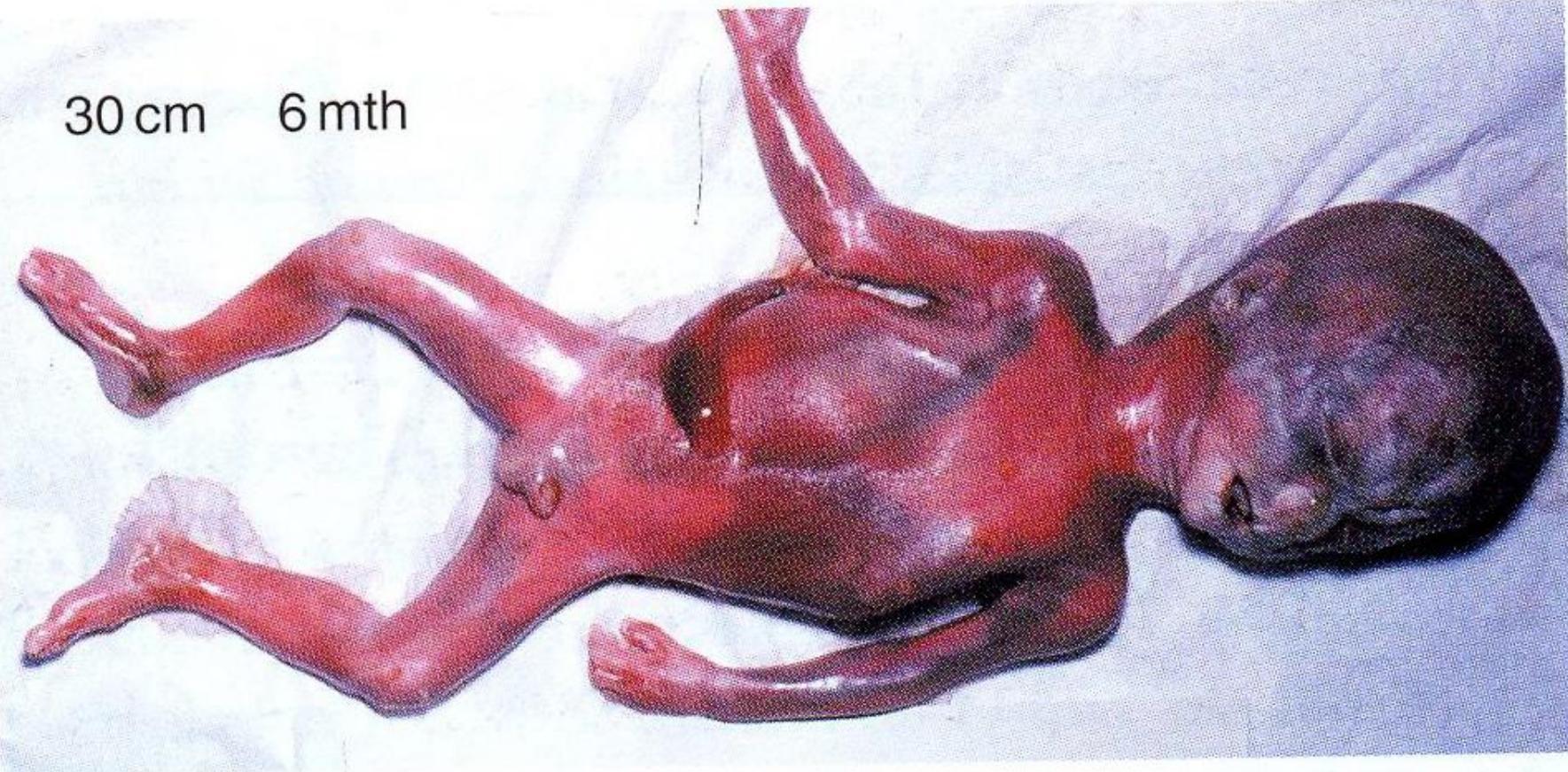

FIGURE 20.14 *Fetal maturity: this infant is 30 cm crown–heel length, which is approximately 6 months' gestation, as the length in centimetres beyond the fifth month is about five times the age in months.*

اهمیت حاملگی از نظر پزشکی قانونی

مواردی که تشخیص حاملگی ضرورت پیدا می‌کند:

.1 وقتی زن یا دختری مورد تجاوز قرار گرفته باشد.

.2 وقتی زن حامله‌ای به قتل می‌رسد یا در اثر تصادف فوت می‌کند حاملگی توسط پزشک قانونی تعیین و جانی علاوه بر مادر ضامن دیه جنین هم خواهد بود.

.3 وقتی زن حامله‌ای محکوم به اعدام ، شلاق ، یا زندان شده باشد .

.4 وقتی از زن حامله‌ای کار خلاف مانند دزدی یا خشونت سرزده باشد

.5 وقتی شوهری فوت می‌کند و همسرش حامله است

.6 وقتی سقط یا بچه کشی صورت گرفته باشد (تشخیص حاملگی قبلی و ارتباط آن با سقط یا بچه کشی).

.7 وقتی که زنی در غیبت شوهر خود حامله شود .

ABORTION :

An **abortion** is the removal or
expulsion of an embryo or fetus
from the uterus, resulting in or
caused by its death

DEFINITIONS

The following medical terms are used to categorize abortion:

Spontaneous abortion (miscarriage):

An abortion due to accidental trauma or natural causes. Most miscarriages are due to incorrect replication of chromosomes; they can also be caused by environmental factors.

Induced abortion:

Abortion that has been caused by deliberate human action. Induced abortions are further subcategorized into therapeutic and elective.

Induced abortion:

Therapeutic abortion:

- I. To save the life of the pregnant woman.
- II. To preserve the woman's physical or mental health.
- III. To terminate pregnancy that would result in a child born with a congenital disorder that would be fatal or associated with significant morbidity.
- IV. To selectively reduce the number of fetuses to lessen health risks associated with multiple pregnancy.

Elective abortion: Abortion performed for any other reason.

INCIDENCE

The incidence and reasons for induced abortion vary regionally.

It has been estimated that approximately 46 million abortions are performed worldwide every year.

Of these, 26 million are said to occur in places where abortion is legal.

The other 20 million happen where the procedure is illegal.

- Some countries, such as Belgium (11.2 per 100 known pregnancies) and the Netherlands (10.6 per 100), have a low rate of induced abortion,
- While others like Russia (62.6 per 100) and Vietnam (43.7 per 100) have a comparatively high rate.

- در شیلی و آرژانتین بیش از یک سوم مرگ و میر مادران نوجوان به خاطر سقط جنین‌های خطرناک است.
- در پرو یک سوم زنانی که در بیمارستان بستری می‌شوند از مشکلات و اختلالات ناشی از سقط جنین در فاصله ۱۵ – ۲۴ سالگی رنج می‌برند.
- بر اساس برآورد سازمان جهانی بهداشت در بخش زیر صحرا ای آفریقا ۷۰ درصد زنانی که در اثر مشکلات ناشی از سقط جنین بستری می‌شوند زیر ۲۰ سال هستند.
- همچنین تحقیقی در کشور اوگاندا نشان داد که تقریباً ۶۰ درصد سقط جنین‌های منجر به مرگ در میان نوجوانان بوده است.

بر اساس آخرین آمار اعلام شده از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی سالانه ۲۰۰ هزار سقط جنین نیز در کشور ماروی میدهد.

By method:

- 90.9% of these were classified as having been done by "curettage" (suction-aspiration, D&C, D&E),
- 7.7% by "medical" means (mifepristone),
- 0.4% by "intrauterine instillation" (saline or prostaglandin), and
- 1.0% by "other" (including hysterotomy and hysterectomy).

سقوط جنایی (Criminal Abortion) به

معنی ختم ارادی حاملگی بدون

کسب اجازه از مقامات رسمی و

قانونی میباشد.

هر ساله میلیونها مادر در سراسر جهان بطور غیرقانونی و در شرایط نامناسب اقدام به سقط جزئی‌های خود می‌کنند و لذا مرگ و میر ناشی از سقط و یا عوارض ناشی از آن جزو شایعترین علل مرگ مادران می‌باشد.

در کشورهایی که پیش بینی قانونی برای صدور مجوز سقط در موارد ضروری نشده است زنان همچنان در دام افراد ناآگاه و حتی شاغلین حرفه پزشکی و حرف وابسته که آگاهانه و بطور مخفی اقدام به این کار می‌کنند گرفتار خواهند شد.

با فراهم آمدن روش‌های در دسترس پیشگیری
از بارداری و ایجاد تسهیلات لازم در جهت
صدور مجوز سقط درمانی در موارد
ضروری ، میزان مرگ و میر و عوارض
ناشی از سقط کاهش چشمگیری پیدا میکند.

روشهای مرسوم از کشور دیگر متفاوت است و از مصرف داروهای محلی و جادوئی گرفته ، تا روش های دقیق بالینی شبیه به سقط های قانونی متغیر میباشد . روشهای زیر نمونه هایی از شایعترین متد های انجام سقط است :

- .1) استفاده از مواد سقط کننده سیستمیک
- .2) استفاده از مواد سقط کننده موضعی
- .3) استفاده از طریقه های سقط کننده موضعی
- .4) خشونت جسمی عمومی

(Abortifacient Drugs) استفاده از مواد سقط کننده سیستمیاک :

گروهی از ترکیبات گیاهی مثل اسانس جعفری ، سروکوهی ، پونه ، حنا و یا در آسیای جنوب شرقی آناناس نرسیده به عنوان موادی که باعث سقط می شوند به مادران باردار داده می شوند در حالی که عمدہ این مواد روی رحم اثری ندارند و فریبکارانه به زنان نگران فروخته میشوند .

ارگوت (سگاله) ، کینین ، پروستاگلاندین ، عصاره هیپوفیز و اکسی توسمین همگی می توانند بر ماهیچه های صاف جدار رحم اثر انقباضی داشته باشند ولی چون عمدہ موارد سقطهای غیر قانونی در ماههای اول حاملگی انجام می شود نخواهد توانست منجر به ریلکس یا دیلاته شدن سرویکس که اولین مرحله برای خروج جنین می باشد ، شوند .

گروه دیگر مواد و داروهایی هستند که بر بدن مادر اثرات سیستمیک دارند نظیر نظری سرب (که گفته می شود در صورت استفاده از سرب احتمال مرگ جنین برابر با احتمال فوت مادر می باشد) یا مواد مسهل قوی (مثل حنظل ، روغن کرچک) که در صورت مصرف این داروها احتمال سقط جنین خیلی پائین بوده ولی احتمال اینکه مادر به شدت بیمار شود وجود دارد .

(استفاده از مواد سقط کننده Local Abortifacient) موضعی :

در این روش مواد شیمیایی خاصی که عمدتاً پرمنگنات پتاسیم می باشد به داخل واژن پا و سرویکس وارد شده و معمولاً باعث زخمی شدن محل و خونریزی می شوند و روش چندان موثری برای سقط نمی باشد .

(استفاده از طریقه های سقط کننده موضعی) Instrumentation :

موثرترین روش سقط غیر قانونی استفاده از طریقه های سقط کننده موضعی است که عموما به سه گروه عمدۀ تقسیم می شوند :

Douching (جریانی از آب سرد یا گرم ، با یا بدون مواد اضافی نظیر مواد صابونی و محلولهای آنتی سپتیک مانند لیزول با فشار وارد سرویکس و رحم شده و منجر به جدا شدن پرده های جنینی و جفت از دیواره رحم میشود ، این روش معمولا جزو روشهای self-induced و در زنان زایمان کرده بکار میرود .)

Syringing (اساس کار در این روش مانند روش قبلی می باشد) و Direct Instrumentation (اساس این روشهای دیلاتاسیون و کورتاژ رحم میباشد)

خشنوت جسمی عمومی :

نظیر پریدن از روی بلندی
ورزشای سنگین مثل پرش و دو و حتی اسب سواری یا
دوچرخه سواری در زمینهای ناهموار
بلند کردن اجسام سنگین
و ضربه زدن به ناحیه شکم (توسط مادر و حتی ضربات
مشت و لگد توسط پدر)

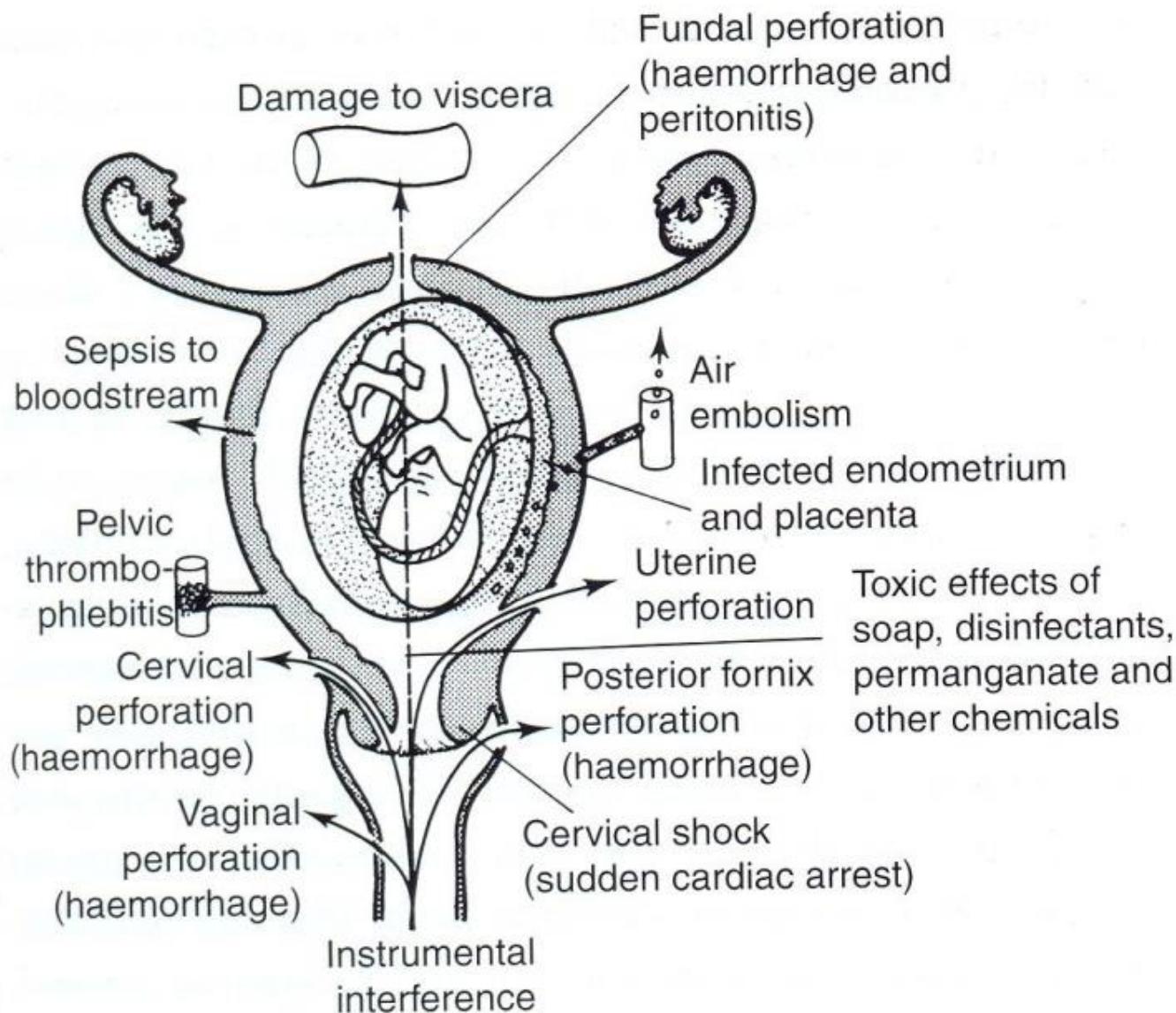

FIGURE 19.4 *Dangers of a criminal abortion.*

Cause of Death in Criminal Abortion :

Sepsis (common)

Cardiac Arrhythmia

Hemorrhage

Perforation of Uterus or Vagina

Air Embolism

Thrombolytic Embolus

Complications of Anesthesia

Others

The causes of death in the autopsies of 105 cases of Criminal Abortion in Brookline, New York, from 1960 to 1973 :

Deaths caused by Abortifacient : 4

(one was caused by Potassium permanganate ,two by Quinine ,and in the one the substance was unknown.)

Deaths caused by douching : 22

Sudden cardiac death : 10

Air embolism : 3

Sepsis : 9

Deaths caused by Instrumentation : 9

Postabortal sepsis following insertion of catheter into uterus : 8

Postabortal sepsis following insertion of wire coat hanger into uterus : 1

**Deaths caused by Postabortal sepsis – method of abortion unknown :
60**

**Deaths caused by Postabortal Hemorrhage - method of abortion
unknown : 10**

سقوط جنین، محصول مدرنیته؟

، سقط جنین را داستان غمانگیز و خشن مدرن شدن گرچه بعضی از صاحب نظران جوامع انسانی می‌دانند، اما برخلاف این تصور سقط جنین از گذشته‌های دور به کاهی اوقات دلایل مختلف و با توجه به شرایط زمانی و مکانی رواج داشته است. این مساله کاملاً مشروع بوده ولی در مقاطع دیگری با مرتكبین به شدت برخورد می‌شده است.

، مواد در قوانین حمورابی که مربوط به ۱۸۰۰ سال پیش از میلاد مسیح است ۲۱۱، ۲۰۱ و ۲۱۳ برای افرادی که دختر، کنیز و یا زنی را آزار و اذیت کرده و موجب سقط جنین او شده باشند مجازات در نظر گرفته است و مادر را در رابطه با سقط جنین مجرم نمی‌شناسد.

در بعضی از قبایل نیمه‌وحشی آمریکا و آفریقا نه تنها سقط جنین ارادی و با طرح و نقشه قبلی رواج داشته بلکه مواردی نیز به چشم می‌خورد که اقوام اولیه علاوه بر سقط جنین اختیاری با روش‌های خاصی از حاملگی نیز جلوگیری می‌کردند.

حتی در بعضی از قبایل رسم بوده که زنان بایستی پس از اینکه دارای دو اولاد شدند، جنین خود را سقط کنند.

در این قبایل زنان و دخترانی که در اثر غفلت و برخلاف انتظار یا از رابطه نامشروع حامله شده بودند، برای رهایی از شماتت افراد قبیله و احیاناً آزار آنها جنین خود را سقط می‌کردند.

فلسفه یونان هم از جمله کسانی بودند که با سقط جنین مخالفتی نداشتند. یونانیان داروهای مختلفی برای سقط جنین به کار میبردند و وسایلی هم برای تسهیل این کار داشتند.

افلاطون، ارسطو و سocrates نه تنها با این کار مخالف نبودند بلکه با شرایطی آن را مجاز میدانستند.

مثلث سocrates میل مادر را مجوز سقط جنین میدانست و ارسطو در صورتی که مادر، فرزندان زیادی داشت او را مجاز میدانست که فرزندش را سقط کند. اما بocrates سقط جنین را عملی مذموم میدانست و پزشکان را از دادن وسایل سقط جنین به مادران منع میکرد.

«من نهایت احترام را از زمان تشکیل
نطفه برای حیات بشری قائلم.»

(از بیانیه انجمن جهانی پزشکان ۱۹۴۸ ژنو)

در مصر و روم قدیم، برای جنین احترام زیادی قائل بودند و سقط جنین مجازات خیلی سختی داشت.

در ایران باستان حفظ و تحکیم خانواده بسیار مهم بود. مذهب اصلی ایرانیان قدیم که از تعلیمات زرتشت سرچشمه می‌گرفت سقط جنین را اکیدا ممنوع اعلام کرده بود. حتی تکالیفی برای مردانی که به نحو نامشروع با دختری رابطه جنسی برقرار کرده و دختر باردار شده بود، مقرر بود. این مقررات مرد را ملزم به نگهداری از دختر و جنین می‌کرد و هرگونه آزار و آسیب دختر مجازات‌های سنگینی داشت.

در اوستا آمده است : من به هیچ زنی اجازه به کار بردن وسایل سقط جنین را نمیدهم .

دین یهود به موجب آنچه در تورات آمده سقط جنین و جلوگیری از بارداری را گناه می‌دانست و رئیس خانواده را مسؤول جلوگیری از این امر می‌شناخت.

دین مسیح هم سقط جنین و محدودیت اولاد را ممنوع می‌داند. ولی بعضی از مسیحی‌ها عقیده دارند که درباره جنین باید قائل به تفکیک شد. این گروه، سقط جنین را قبل از پیداشدن آثار حیات مجاز مانند فلاسفه یونان، می‌دانند ولی اکثریت آنان به خصوص کاتولیک‌ها نسبت به این موضوع بسیار سختگیر هستند و سقط جنین را در هیچ موردی مجاز نمی‌دانند.

با پیشرفت علم و ظهور انقلاب صنعتی، دو جنبش در کنار هم این قوانین را با چالش رو برو کرد. از یک سو با پیشرفت چشمگیر علم پزشکی، میزان مرگ و میر به شدت پایین آمد و جمعیت جهان ناگهان در آستانه انفجار قرار گرفت و از سوی دیگر با ورود زنان به عرصه اجتماعی و پاگرفتن جنبش‌های فردگرایانه، مساله سقط جنین خیلی جدی‌تر مطرح شد.

□ در شریعت اسلام به حفظ دست خانواده ، قداست ازدواج ، ممنوعیت سقط جنین و صیانت از نقش و کرامت انسانی توجه زیادی شده است و لذا هر گونه لطمہ و صدمه به اهداف فوق گناه تلقی میشود.

□ در این فلسفه دینی انسان نسبت به جان خود و دیگری حق تصرف ندارد . بلکه مکلف است تا از این امانت الهی صیانت و حفاظت نماید.

نظرات فقها نیز در مورد مساله سقط جنین بسیار متعدد و گاهی حتی
جلوئر از قانون تصویب شده مجلس است.

امام خمینی، آیت‌الله ارجمند ارآکی و آیت‌الله گلپایگانی سقط جنین را مطلاقاً
حرام میدانند مگر این که ادامه حاملگی برای جان مادر خطر داشته
باشد که فقط در صورتی که روح در جنین دمیده نشده باشد سقط جنین
را جایز میدانند و امام خمینی در این فرض حکم داده است که این سقط
جایز بلکه لازم است.

بعد از حلول روح، امام ارجمند حفظ یکی بر دیگری نمی‌بیند.

اما طبق نظر مراجع تقلید متاخر آیت‌ا... بهجت، آیت‌ا... زنجانی و آیت‌ا... مکارم و آیت‌ا... فاضل لنگرانی، آیت‌ا... خامنه‌ای و آیت‌ا... موسوی اردبیلی، سقط جنین مطلقاً حرام بوده و سقط جنین قبل از چهار ماهگی و قبل از حلول روح با اثبات ضرر و خطر جانی برای مادر جایز است و بعد از چهارماهگی و حلول روح مطابق نظر همه به جز آیت‌ا... تبریزی و آیت‌ا... موسوی اردبیلی به هیچوجه سقط جنین جایز نیست.

طبق نظر آیت‌ا... تبریزی و آیت‌ا... موسوی اردبیلی و در صورت اثبات ضرر و زیان برای مادر، اسقاط جنین را حتی بعد از دمپده شدن روح نیز جایز میدانند.

در خصوص این که اگر طبق نظر پزشک جنین به دنیا آمده ناقص باشد یا معلولیت ذهنی داشته باشد، آیت‌ا... مکارم شیرازی قبل از حلول روح و در صورت قطعی شدن نقص عضو، سقط جنین را جایز میداند.

حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای نیز قبل از حلول روح و حرجی بودن مساله برای مادر، سقط جنین را جایز میداند ولی آیت‌ا... زنجانی و اردبیلی، در هیچ صورت نه قبل و نه بعد از حلول روح سقط جنین ناقص الخلقه را جایز نمیدانند.

س ۱۲۶۷: زنی جنین هفت ماهه خود را که ناشی از زنا بوده بنا به درخواست پدرش سقط کرده است، آیا دیه بر او واجب است؟ و بر فرض ثبوت دیه، پرداخت آن بر عهده مادر است یا پدر او؟ و در حال حاضر به نظر شما مقدار آن چقدر است؟

سقط جنین حرام است هر چند بر اثر زنا باشد و درخواست پدر باعث جواز آن نمی‌شود و در صورتی که مادر مباشر در سقط جنین باشد و یا مساعدت در آن کرده باشد دیه بر عهده مادر است اما در مقدار دیه جنین در فرض سؤال تردید وجود دارد و احوط این است که مصالحه شود و این دیه در حکم ارث کسی است که وارث ندارد.

سه گونه مواجهه در نظام های حقوقی مختلف :

- آزادی مطلق (در جوامع لائیک)
- ممنوعیت مطلق (در جوامع متاثر از افکار دینی)
- نظامهای حقوقی معتدل که سعی در محدود کردن و قانونمندی ساختن آن دارند.
- در ایران با توجه به الهام پذیری مقررات و قوانین از احکام اسلام و فقه امامیه سقط جنین جرم محسوب میگردد.

فلسفه ممنوعیت سقط جنین :

- بقای خانواده
- تامین منافع اجتماع
- ویلیام گواهام سانتر (۱۸۹۰ - ۱۸۴۰) جامعه شناس
آمریکائی : آداب و رسوم میتواند حقانیت را از آن هر
چیزی بکند .

□ در انگلیس پزشک مجاز است در یکی از دو حالت زیر به سقط جنین اقدام کند .

الف - ادامه بارداری حیات زن را به مخاطره بیافکند.

ب - کودک بعد از تولد معلول باشد.

□ در آمریکا صرف تقاضایی زن و موافقت پزشک برای تجویز سقط کافی است مشروط به اینکه جنین بیش از سه ماه نداشته باشد

ممنوعیت مطلق :

درواتیکان، ایرلند، یونان، فیلیپین، گواتمالا و هنگ کنگ سقط جنین مجوز قانونی ندارد. البته در حال حاضر در بسیاری از این کشورها قانون زیر پا گذاشته میشود.

نظام های مختلط :

- در بخش عظیمی از کشورها سقط جنین در شرایط و اوضاع و احوال خاص قانونی و خارج از آن ممنوع و قابل کیفر است.
- ایران ، پاکستان ، مصر ، سودان ، استرالیا ، لهستان ، ایتالیا ، مکزیک و ... در این رده اند
- طبق قانون کیفری ۱۹۹۰ استرالیا : سقط غیرقانونی است . اما در صورتیکه پزشک معالج به همراه پزشک دیگری معتقد باشند که الف: ادامه سقط موجب آسیب جسمی یا روانی یا مرگ مادر میشود یا ب کودک دچار معلولیت شدید باشد سقط جنین قانونی تلقی میشود.

ماده ۶۲۲ قانون مجازات اسلامی :

هر کس عالما عامدا به و اسطه ضرب یا اذیت و آزار زن حامله ، موجب سقط جنین و ی شود علاوه بر پرداخت دیه یا قصاص حسب مورد به حبس از یک تا سه سال محکوم خواهد شد .

ماده ۶۲۳ ق.م.ا :

هرکس به واسطه دادن ادویه یا وسائل دیگری موجب سقط جنین زن گردد به شش ماه تا یک سال حبس محکوم می شود و اگر عالما و عامدا زن حامله ای را دلالت به استعمال ادویه یا وسائل دیگری نماید که جنین وی سقط گردد به حبس از سه تا شش ماه محکوم خواهد شد مگر این که ثابت شود این اقدام برای حفظ حیات مادر می باشد و در هر مورد حکم به پرداخت دیه مطابق مقررات مربوط داده خواهد شد .

ماده ۶۲۴ ق.م.ا :

اگر طبیب یا ماما یا دارو فروش و اشخاصی که به عنوان طبابت یا مامایی یا جراحی یا داروفروشی اقدام می کنند و سایل سقط جنین فراهم سازند و یا مباشرت به اسقاط جنین نمایند به حبس از دو تا پنج سال محکوم خواهند شد و حکم به پرداخت دیه مطابق مقررات مربوط صورت خواهد پذیرفت .

ماده ۴۸۷ دیه سقط جنین :

دیه سقط جنین به ترتیب زیر است :

۱ : دیه نطفه که در رحم مستقر شده بیست دینار

۲ : دیه علقه که خون بسته است چهل دینار

۳ : دیه مضقه که به صورت گوشت درآمده است شصت دینار

۴ : دیه جنین در مرحله ای که به صورت استخوان درآمده و هنوز گوشت نروییده است هشتاد دینار

۵ : دیه جنین که گوشت و استخوان بندی آن تمام شده و هنوز هنوز روح در آن پیدا نشده یکصد دینار

تبصره : در مراحل فوق هیچ فرقی بین دختر و پسر نمی باشد .

۶ : دیه جنین که روح در آن پیدا شده اگر پسر باشد دیه کامل و اگر دختر باشد نصف دیه کامل و اگر مشتبه باشد سه ربع دیه کامل خواهد بود .

قانون سقط درمانی :

ماده واحده - سقط درمانی باتشخیص قطعی سه پزشک متخصص و تائید پزشکی قانونی مبني بر بیماری جنین که به علت عقب افتادگی یا ناقص الخلقه بودن موجب حرج مادر است و یا بیماری مادر که با تهدید جانی مادر توام باشد قبل از ولوج روح (چهار ماه) با رضایت زن مجاز می باشد و مجازات و مسئولیتی متوجه پزشک مباشر نخواهد بود.

متخلفین از اجرای مفاد این قانون به مجازاتهای مقرر در قانون مجازات اسلامی محکوم خواهند شد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ دهم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتادو چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۴/۳/۲۵ به تائید شورای نگهبان رسید.

«دستور العمل اجرایی قانون سقط جنین»

«مصوب ۱۰/۳/۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی»

الف - تعریف عناوین مطرح در قانون

۱- «سقط جنین درمانی» یا السقاط درمانی جنین با توجه به قانون مذکور عبارت است از ختم حاملگی تا چهار ماه از زمان لقادح با رعایت شرایط مندرج در قانون و این دستور العمل.

۲- «پزشکی قانونی» بعنوان شخصیت حقوقی شامل ستاد ، ادارات کل و مراکزی از سازمان پزشکی قانونی کشور میباشند که کارشناسی و بررسی در مورد سقط جنین درمانی در آنها صورت می پذیرد.

۳- «عقب افتادگی جنین» یعنی اختلال کامل یا نسبی در ساختار یا عملکرد دستگاه عصبی جنین به هر علتی که نهایتاً منجر به تولد نوزاد زنده نشود و در صورت تولد، با فاصله کوتاهی بمیرد یا دچار اختلال ذهنی یا جسمی باشد به نحوی که موجب حرج مادر گردد .

ملک تشخیص، عرف پزشکی و تائید متخصصین ذیربط است.

۴- «ناقص الخلقه بودن جنين» عبارت است از عدم تشکيل و يا اختلال در تشکيل يا تکامل يك يا چند عضو بدن به هر علت به طوری که جنين، زنده متولد نشود و در صورت تولد با فاصله کوتاهی بمیرد يا معلول جسمی يا ذهنی باشد به نحوی که موجب حرج مادر گردد، اعم از آن که این معلولیت با اختلال ظاهری همراه باشد يا نباشد . ملاک تشخیص عرف پزشکی و تائید متخصصین ذیربط است.

۵- «حرج مادر» عبارت است از نگرانی و سختی مادر به نحوی که تحمل رنج و مشقت ناشی از ناقص الخلقه يا عقب افتادگی جنين خارج از توان وي باشد . بیماریهای جنینی قید شده در جداول پیوستی و بیماریها و اختلالاتی که متعاقباً پس از بررسی در کمیته های کارشناسی اعلام خواهد شد در صورت درخواست ، از مصاديق حرج مادر است.

- ۶- «بیماری مادر» عبارت است از وضعیت بالینی و پزشکی مادر که تداوم بارداری در آن تهدید جانی برای وی تلقی گردد. ملاک تشخیص، عرف پزشکی و تأیید متخصصین ذیربطر است.
- ۷- «مادر» یعنی خانم بارداری که متقاضی انجام عمل سقط جنین درمانی است.
- ۸- «رضایت زن» یعنی اجازه کتبی و آگاهانه مادر برای انجام عمل سقط جنین درمانی که توسط گروه پزشکی پس از آگاه سازی کامل وی از وضعیت موجود و عواقب قبول یا رد عمل مذکور اخذ میگردد.

ب- مراحل بررسی و صدور مجوز سقط جنین درمانی

- ۱- درخواست بررسی و صدور مجوز سقط جنین درمانی باید تنها در ادارات کل پزشکی قانونی استانها و نیز مراکز پزشکی قانونی شهرستانهایی که شرایط لازم در این خصوص را با تأیید معاونت پزشکی و بالینی سازمان داشته باشند تا ۴ ماه از زمان لقا پذیرش گردد.
- ۲- ارائه حداقل سه مشاوره تخصصی در تأیید تشخیص و یک نوبت سونوگرافی با تعیین سن جنین ضروری است.
- ۳- حضور زوجین با مدارک شناسایی معتبر و تکمیل فرم مربوطه در پزشکی قانونی الزامی است . در صورت عدم حضور یا عدم دسترسی به پدر جنین یا وکیل وی استعلام مراجع ذیصلاح قضائی جهت بررسی و صدور مجوز سقط جنین درمانی ضروری میباشد.

- ۴- در صورتی که علت درخواست بیماری جنینی باشد که در جداول پیوستی به آن اشاره نشده است موضوع باید پس از تأیید حدافل سه نفر متخصص مربوطه به تأیید ریاست سازمان بررسد.
- ۵- مجوز سقط جنین درمانی باید عکس دار و با مشخصات کامل هویتی مادر صادر گردد.
- ۶- آمار و اطلاعات کل درخواستها و مجوز های صادر شده باید در پایان هر ماه به معاونت پزشکی و بالینی ارسال گردد.
- ۷- مسئولیت حسن اجرای این دستور العمل با مدیر کل استان است.

مجوز سقط درمانی

I. بیماریهای جنین

II. بیماریهای مادر

مجوز سقط جنین درمانی در ناهنجاریهای

جنین

ناهنجاریهای ارتوپدی

- ❑ Osteogenesis Imperfecta
- ❑ Osteochondrodysplasia
- ❑ Osteopetrosis Infantile

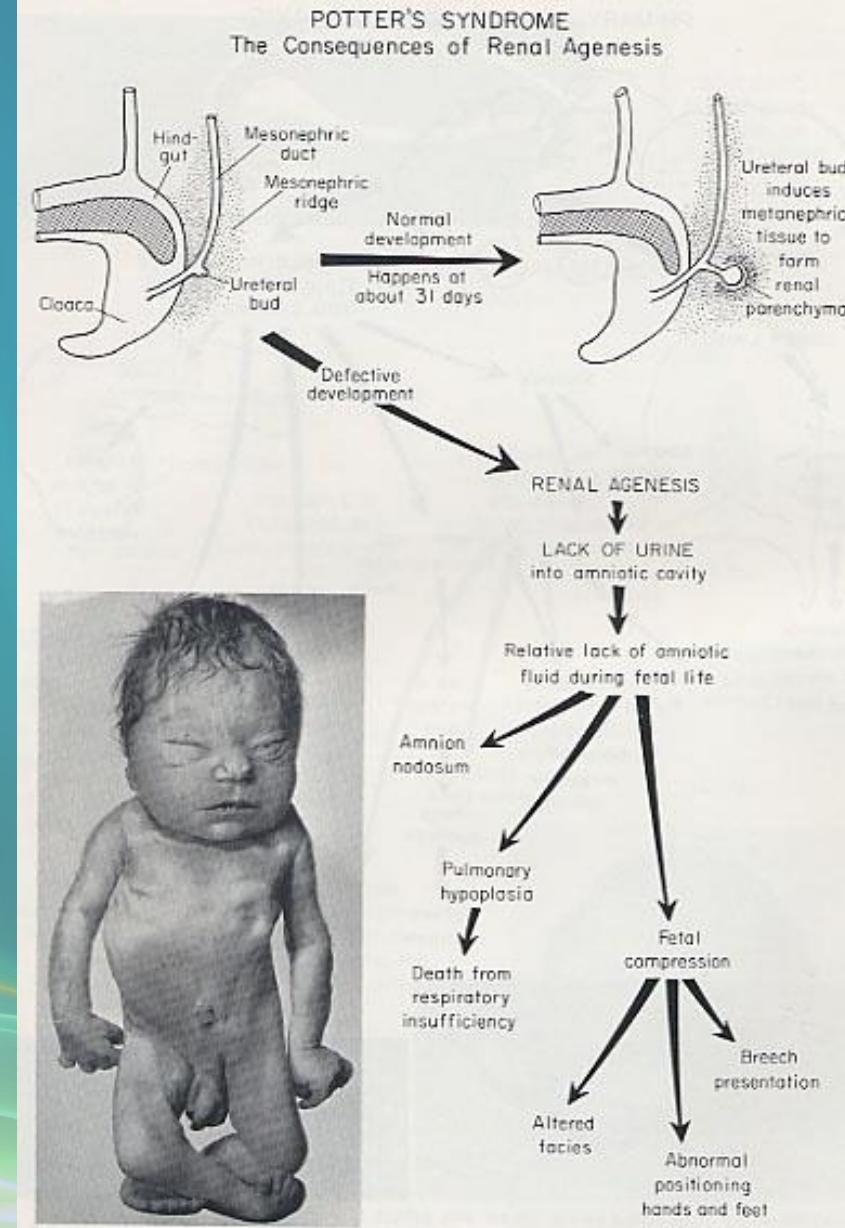
Osteogenesis Imperfecta

ناهنجاریهای نفرولوژی و اورولوژی

- Bilateral Renal Agenesis
- Polycystic Kidney
- Multicystic Dysplastic Kidney
- Potter's Syndrome
- Congenital Nephrotic Syndrom & Hydrops
- Cever Bilateral Hydronephrosis
- VACTERL Syndrome

Potter's Syndrome

ناهنجاریهای خونی

- Alpha Thalasemia & Hydrops fetalis
- Thrombotic Disorders

Hydropsfetalis

ناهنجاریهای کروموزومی

- Trisomy 13 , 18 , 21
- Anencephalia
- Hydrops Fetalis
- Cat Cry Syndrom
- Syringomyelia
- Cranioschisis
- Meningo encephalocele
- Thanalophoric Dysplasia
- Cyclobia With Holoprosencephalia
- Ichthyosis Congenital Gravis
- Schiesencephalia
- Exencephalia

Trisomy 13 , 18

Trisomy 13 syndrome = Patau 症候群

脳奇形
口唇／口蓋裂
1/5000～6000

小・無眼球症、虹彩欠損、
小頭症、無嗅脳症、
耳介低位、両眼隔離、
多指、心室中隔欠損、
心房中隔欠損、糞胞腎、
重複尿管、膀ヘルニア、
停留睾丸、発育不全、
精神発達遅滞、
白血球核付属物、
好中球過分葉

Trisomy 18 syndrome = Edward 症候群

手指の重なり
女：男 = 3:1
1/3000～6000

弓状眉、両眼隔離、
大泉門開大、後頭部突出、
耳介変形、耳介低位、
小頸、翼状頸、猿線、
指の屈曲拘縮、胸骨短小、
乳頭間隔離、動脈管開存、
心室中隔欠損、馬蹄腎、
重複尿管、Meckel憩室、
挾骨盤、停留睾丸、
巨大陰核、筋緊張亢進、
踵の後方突出、
握り椅子状足、
短小背屈第1趾、
精神発達遅滞

Anencephalia

Thanatophoric Dysplasia

©2002 Ana Bircher

Cyclopia With Holoprosencephalia

© 1999, Jeanty

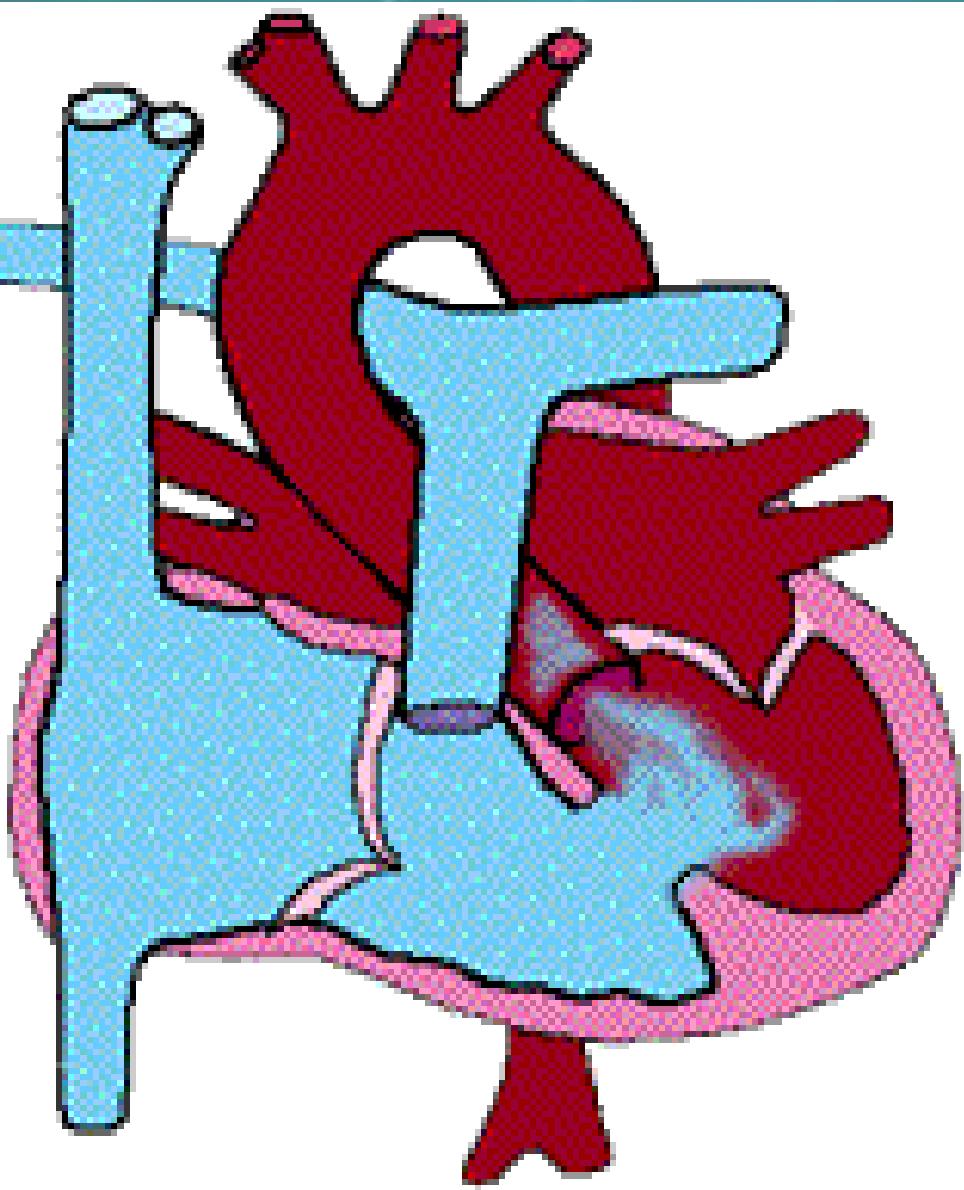

© 1999, Jeanty

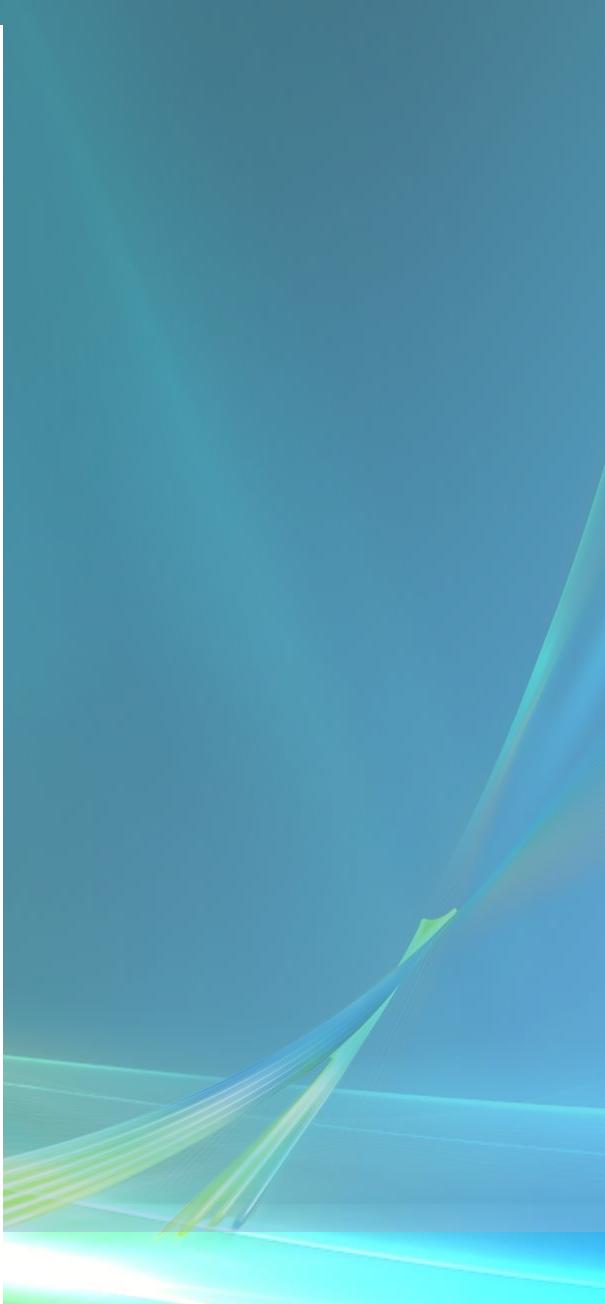
مجوز سقط جنین درمانی در بیماریهای مادر

بیماریهای قلب و عروق

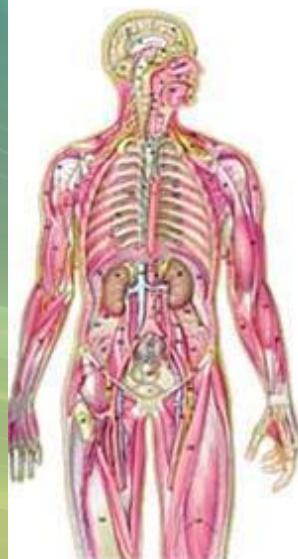
- بیماری های دریچه ای که منجر به Function class ۳ و ۴ غیر قابل برگشت شود
- هر نوع مسئله حاد قلبی غیر کرونری که منجر به Function class ۳ و ۴ شود مانند (میوکاردیت و پریکاردیت)
- بیماری آیزن منگر
- سندرم مارفان در صورتیکه قطر آئورت صعودی بیش از ۵ cm باشد

© PJB

سندروم مارفان

PARTS OF THE BODY AFFECTED BY MARFAN SYNDROME

EYESIGHT

near-sighted (myopic)
eye (or ocular) lens dislocation
retinal detachment

LUNGS

spontaneous lung collapse (pneumothorax)

CARDIO-VASCULAR SYSTEM

aorta widening or dilatation
aortic aneurysms
mitral and/or aortic valve(s) prolapse / leakage

SKELETON

curvature of the spine (scoliosis)
pigeon or funnel chest (pectus deformity)
tall stature
loose jointedness

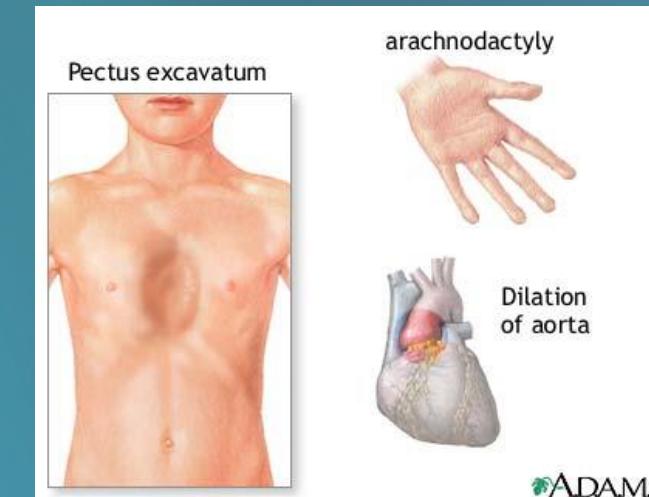
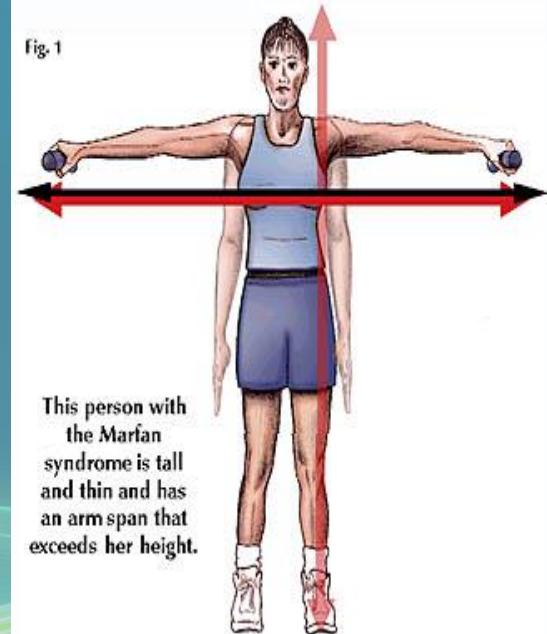

Fig. 1

بیماریهای گوارشی

- واریس مری grade III
- سابقه خونریزی از واریس مری بدنبال Portal Hypertension
- هپاتیت اتوایمیون غیر قابل کنترل

بیماریهای کلیوی

□ نارسائی کلیه

□ فشار خون غیر قابل کنترل با داروهای مجاز

دوران حاملگی

بیماریهای ریوی

هر بیماری ریوی اعم از آمفیزم ، فیبروز ،

به شرط ایجاد Diffuse Bronchiectasis

mild Pulmonary Hypertension حتی از نوع

بیماریهای خونی

هیپرکو اگولوپاتی : که تجویز هپارین منجر به تشدید بیماری گردد و جان مادر تهدید شود

بیماریهای عفونی

ابتلا به ویروس HIV که وارد مرحله

بیماری AIDS شده باشد

بیماریهای روماتولوژی

- لوپوس فعال غیر قابل کنترل با درگیری یک ارگان ماذور
- واسکولیت ها زمانی که یک ارگان ماذور درگیر باشد

بیماریهای مغز و اعصاب

- تمامی توده های فضایگیر CNS : با توجه به نوع و محل آن و شروع درمان در صورتیکه با حیات مادر مغایرت داشته باشد
- اپی لپسی که علی رغم درمان چند داروئی مقاوم به درمان باشد
- انواع بیماریهای Motor Neuron ALS که با حاملگی تشدید یافته
- در صورتیکه بیمار Disable شده باشد
- میاستنی گراو در مراحل پیشرفتی

بیماریهای پوست

- پمپلیگوس ولگاریس
- پسوریازیس شدید و ژنرالیزه
- ملانوم نوع پیشرفته

نکات قابل توجه

- مجوز سقط جنین در موارد حاملگی ناشی از Rape غیر قانونی است
- سقط جنین در موارد اورژانسی برای مادر نیاز به طی مراحل قانونی ندارد
- در موارد سقط جنین به علت ناهنجاریهای ژنتیکی و حرج مادر حتماً باید سن حاملگی زیر ۴ ماه باشد

Report Case

Case One

بیمار خانمی ۷ هفته باردار و دارای بیماری کاردیو
میوپاتی اتساعی که برای اخذ مجوز سقط درمانی به مرکز
پزشکی قانونی معرفی شده، ادامه بارداری برای وی توام
با خطر جانی بود مجوز سقط درمانی قبل از ۴ ماهگی
زیر نظر متخصص زنان و زایمان برای وی صادر شد

Case Two

بیمار خانمی ۱۵ هفته باردار و دارای بیماری سرطان پیشرفتی کلیه که برای اخذ مجوز سقط درمانی به مرکز پزشکی قانونی معرفی شده که ادامه بارداری برای وی توام با خطر جانی بود مجوز سقط درمانی قبل از ۴ ماهگی برای وی صادر شد

Case Three

بیمار خانمی ۲۲ هفته باردار و جنین وی مبتلا به آنسفال بود و برای اخذ مجوز سقط درمانی به مرکز پزشکی قانونی معرفی شده بود از آنجائی که سن جنین بالای ۴ ماهگی بود علی رغم نوع بیماری مجوز سقط درمانی برای وی صادر نشد

Case Four

بیمار خانمی ۱۲ هفته باردار و جنین وی مبتلا به بیماری تالاسمی ماذور بود که برای اخذ مجوز سقط درمانی به مرکز پزشکی قانونی معرفی شده بود بر اساس فتوی مقام معظم رهبری مجوز سقط درمانی قبل از ۴ ماهگی زیر نظر متخصص زنان و زایمان برای وی صادر شد

Case Five

بیمار خانمی با کیسه حاملگی بدون جنین (Blighted Ovum) که برای اخذ مجوز سقط درمانی به مرکز پزشکی قانونی معرفی شده بود که لازم شد زیر نظر متخصص زنان و زایمان درمان طبی و جراحی خود را انجام دهد و نیازی به صدور مجوز نداشت

Case Six

بیمار خانمی ۶ هفته باردار و مبتلا به بیماری فشار خون بالا و غیر قابل کنترل بود که برای اخذ مجوز سقط درمانی به مرکز پزشکی قانونی معرفی شده بود ادامه حاملگی برای وی توام با خطر جانی بود لذا مجوز سقط درمانی قبل از ۲ ماهگی زیر نظر متخصص زنان و زایمان برای وی صادر شد

Declaration of Oslo :

اعلامیه اسلو در مورد سقط جنین درمانی بوسیله انجمن جهانی پزشکان که در سال ۱۹۷۰ در اسلو برگزار شد. صادر شده است و موارد آن به شرح زیر است:

- ۱- نخستین اصول اخلاقی که به عهده پزشک است اینست که حیات انسان را محترم شمارد همچنانکه در اعلام ژنوز که شده است که من (یعنی پزشک) بالاترین احترام را به زندگی انسان از بدوانعقاد نطفه خواهم گذاشت.
- ۲- موقعی پیش می آید که منافع حیات مادر با منافع حیاتی بچه بدنیا نیامده تعارفی پیدا میکند و معماهی انجام میگردد و سئول برانگیز میشود که آیا بارداری عمداً خاتمه یابد یا نه؟
- ۳- نوع جواب به این مطلب بستگی به وضع حیاتی بچه بدنیا نیامده دارد که بنا بر وجودان و عقیده شخصی باید مورد توجه و احترام قرار گیرد.

۴- شغل پزشکی نقشی در تعیین اوضاع و قواعد یک کشور یا اجتماع در این مورد ندارد اما وظیفه ماست که هم از بیمار خود حمایت و از حقوق پزشک در اجتماع محافظت نمائیم.

۵- بنابر این وقتی قانون اجازه میدهد که سقط جنین درمانی انجام گیرد و سیاست انجمن ملی پزشکان نباشد وقتیکه مجلس قانون گذاری مایل باشد تا راهنمای پزشکان را بخواهد اصول زیر تصویب میشود:

الف- سقط جنین فقط بعنوان «درمان» انجام گیرد

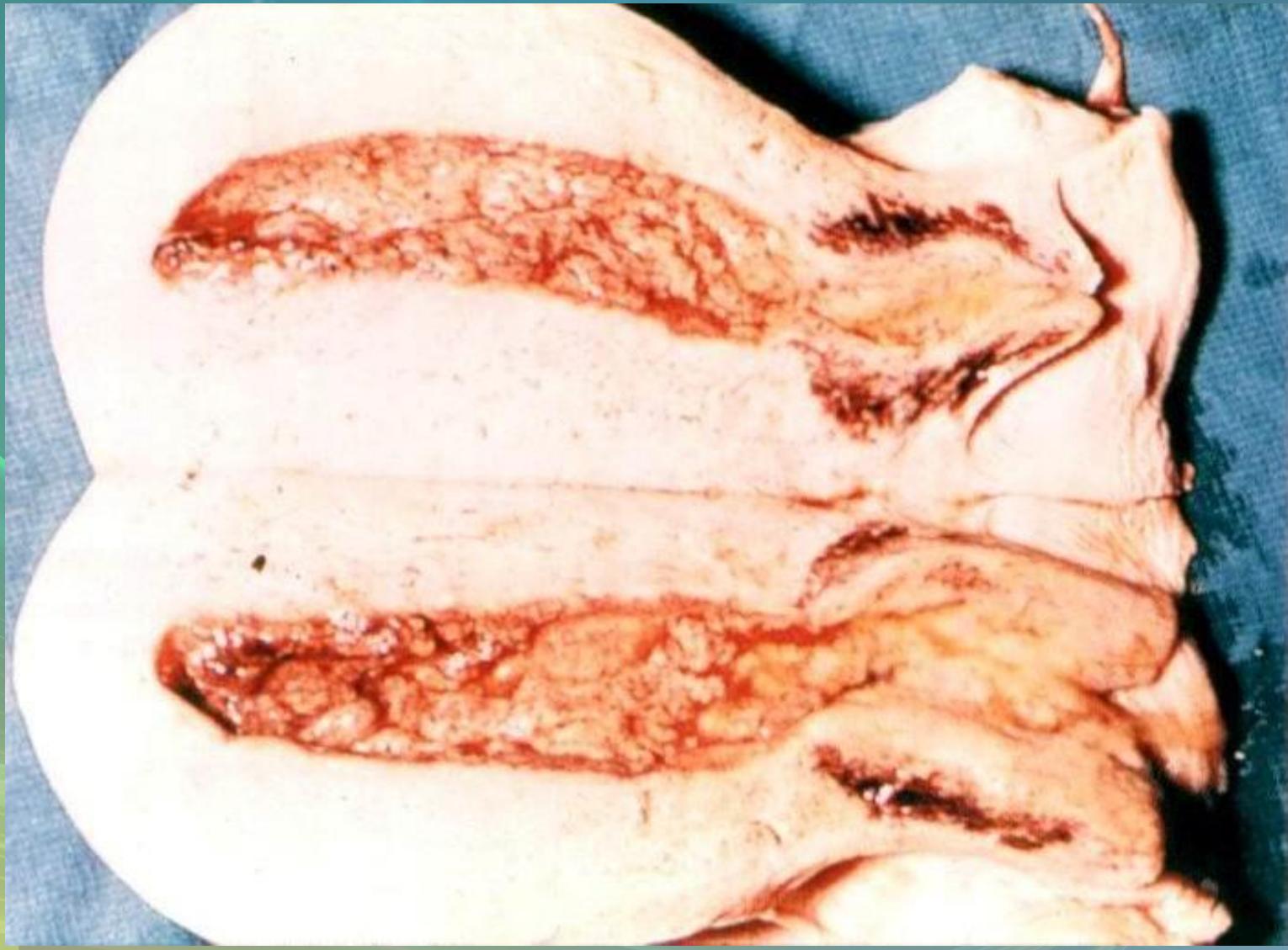
ب- تصمیم برای پایان دادن به بارداری معمولاً باید به تائیدکتبی اقلأً دو نفر پزشک صلاحیت داد انجام بگیرد.

ج- اقدام باید بواسیله پزشکی انجام بگیرد که صلاحیت این عمل را داشته باشد و شایستگی وی بواسیله منابع صلاحیتداد تائید شده باشد.

د- اگر پزشک فکر میکند که اعتقاد وی اجازه نمیدهد که سقط جنین را تجویز کند و یا انجام دهد میتواند خود را کنار بکشد و ادامه مراقبتهای پزشکی را بعده یک همکار صلاحیتدار بگذارد.

۵- این اعلامیه با اینکه بوسیله مجمع عمومی انجمن جهانی پزشکان تأیید شده است نباید تصور شود که نسبت به هر یک از اعضای انجام الزام آور است مگر اینکه از طرف خود عضو مورد قبول واقع شود.

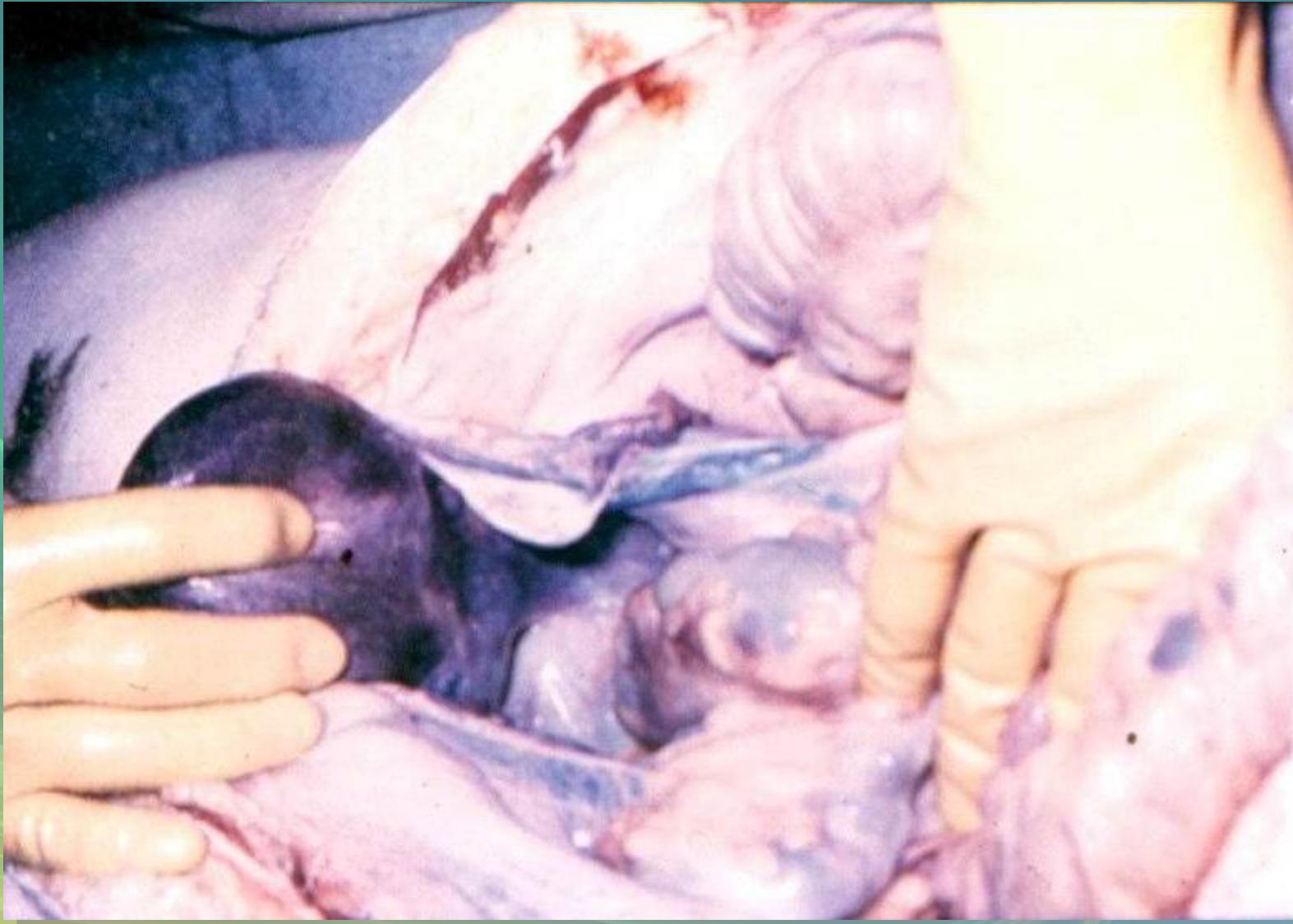
بعد از دمیده شدن روح بر مبنای قواعد اصولی
چنانچه بارداری برای مادر خطر جانی داشته باشد
بر اساس اصل انتخاب (ضرر اضافه) باید اجازه
سقط را دارد

Septic endometritis after criminal abortion. There are haemorrhagic tracks in the cervix where an instrument has pierced cervical canal.

Opened uterus and vagina showing 'gas generation' sepsis due to Clostridium Perfringens infection after illegal abortion.

Autopsy appearances of a septic uterus following
instrumental attempts at abortion.

A putrefied new-born with a tape tied around neck. Although suspicious it could not be determined whether live birth had occurred, nor that the tape had caused death, as all autopsy finding were essentially negative.

FIGURE 20.1 Newborn baby with umbilical cord and placenta, abandoned in a car park. It was wrapped in a curtain and though the head was in a plastic bag no signs of suffocation nor of live birth could be detected. The mother was never identified.

FIGURE 19.1 *The sudden unexpected death of a woman of child-bearing age should always arouse the consideration of a complication of pregnancy. This woman insufflated her uterus with a Higginson syringe and had time to clean up the equipment before collapsing with air embolism. This photograph was taken before the British Abortion Act of 1967, as such events are now uncommon.*

FIGURE 19.2 *Burns from a hot-water bottle on the inner side of the upper thigh in an attempt to resuscitate the victim of a criminal abortion who died from air embolism.*

FIGURE 20.2 Full-term newborn found wrapped in a blanket inside a shopping bag in a refuse container. The cord had been cut with a sharp instrument, but the child was not washed or fed. The lungs showed no positive evidence of respiration.

FIGURE 20.4 *A putrefied newborn infant disposed of in a plastic bag in the countryside. There is no hope of determining whether it was live or stillborn with this degree of post-mortem decomposition. There was a strip of fabric knotted around the neck, but it is impossible to decide if that was related to the death, if the child was not stillborn.*

FIGURE 20.5 *A decomposed newborn infant found in a rubbish dump.*

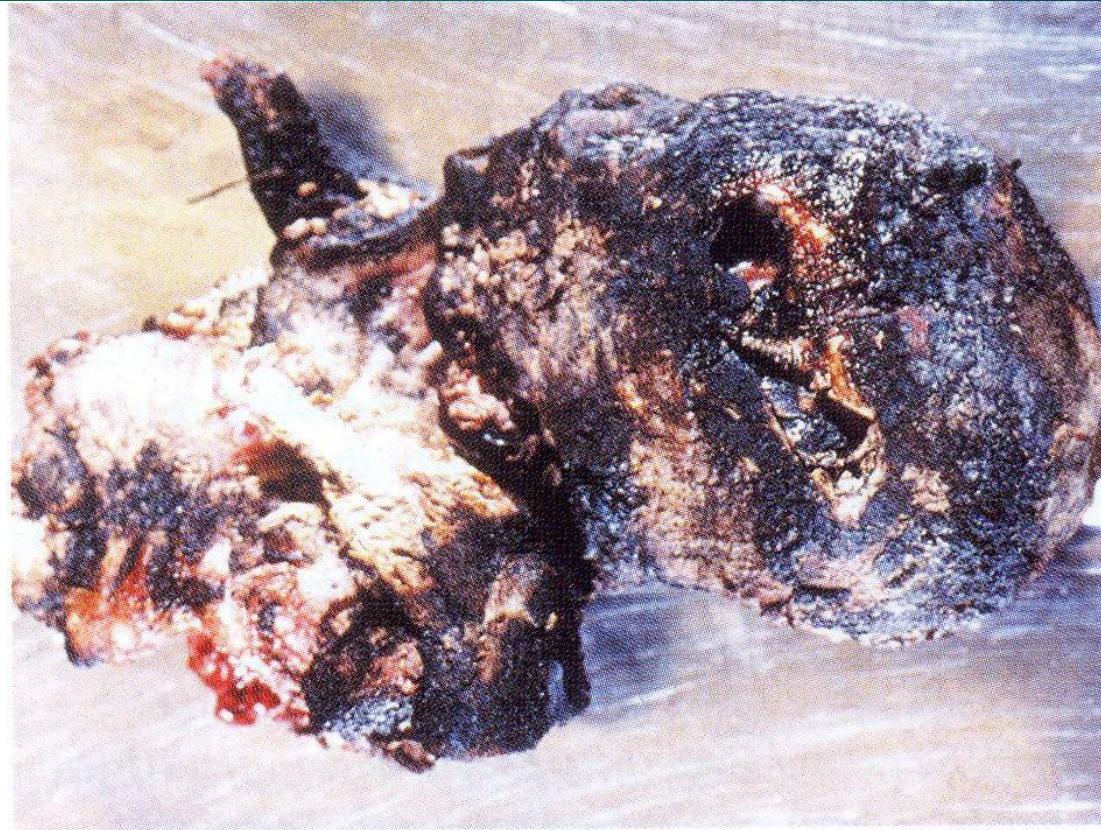

FIGURE 20.6 Remains of a newborn infant, who was born during a weekend when the mother, a schoolgirl, was alone in her room in a boarding-school. After the birth she wrapped the child in a plastic bag. The following day she left for home and tried to burn the body in a stove but when that did not succeed she buried the partly burned body in a snowdrift where it was later found by a dog.

FIGURE 20.8 *A putrefied newborn infant with a scarf knotted tightly around the neck. (Reproduced by kind permission of Professor E Lignitz.)*

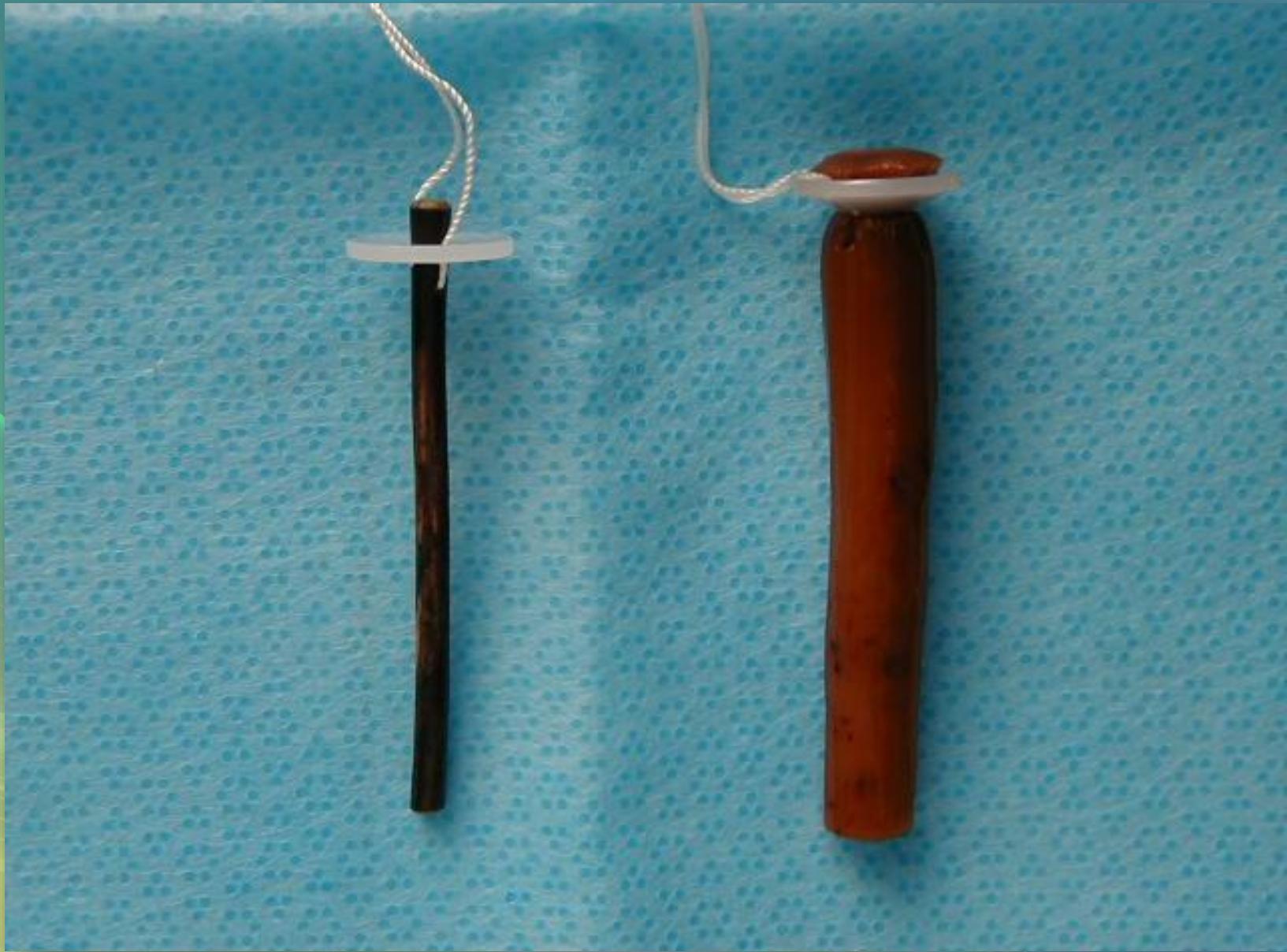

Minisuction

Minisuction

- Requires early recognition of pregnancy. Performs abortions up to 7-8 weeks from LMP
- Cervical dilation not required, 6 mm diameter cannula used
- Simplest, safest, least expensive
- examine aspirated tissue is essential

Picture of laminaria

Dilatation and curettage (D&C)

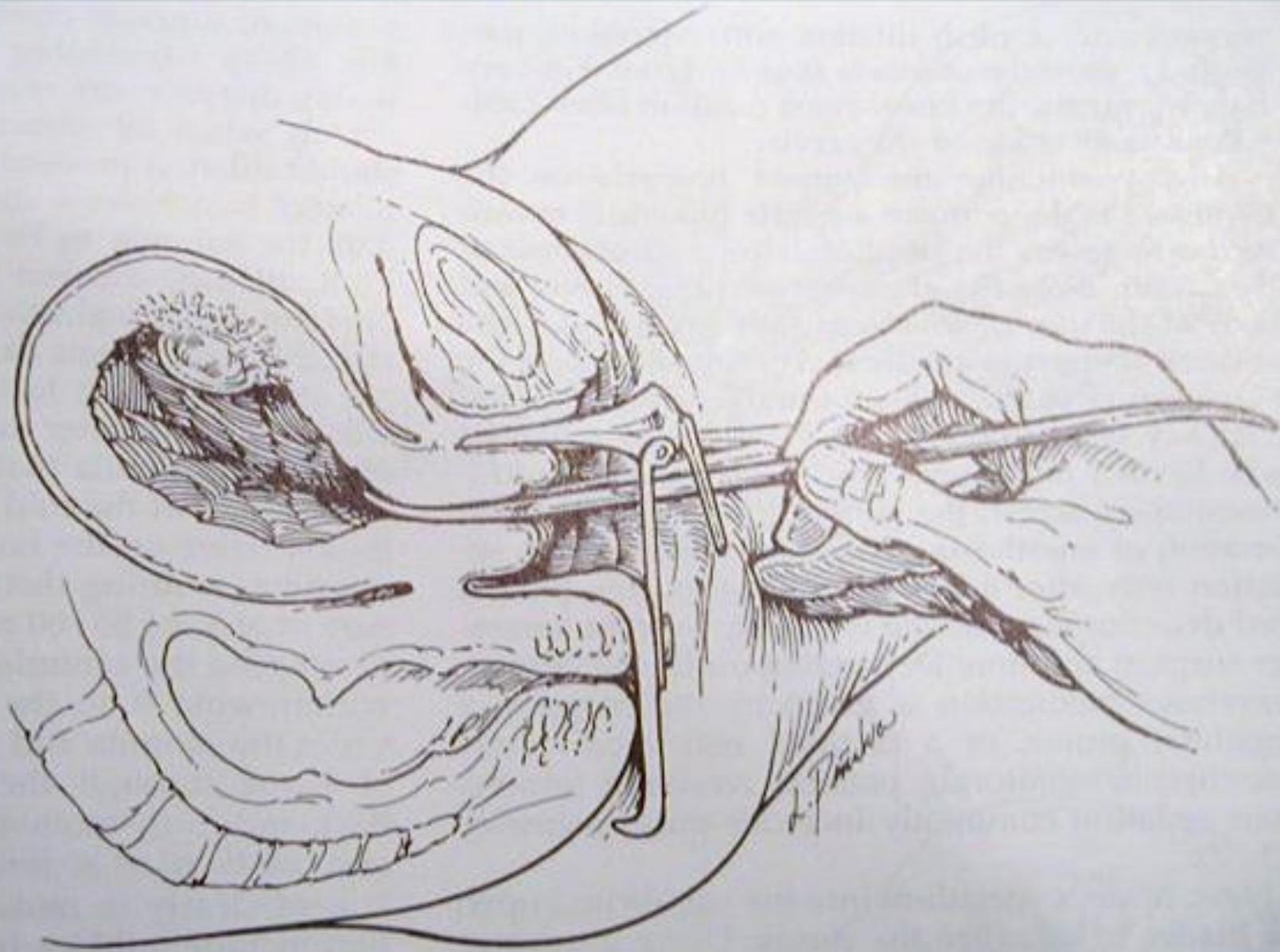
- Removal of pregnancy contents by some mechanical means
- Vacuum most commonly used
- 12-13 weeks is the upper limit of gestational age
- Usually performed in free standing clinics

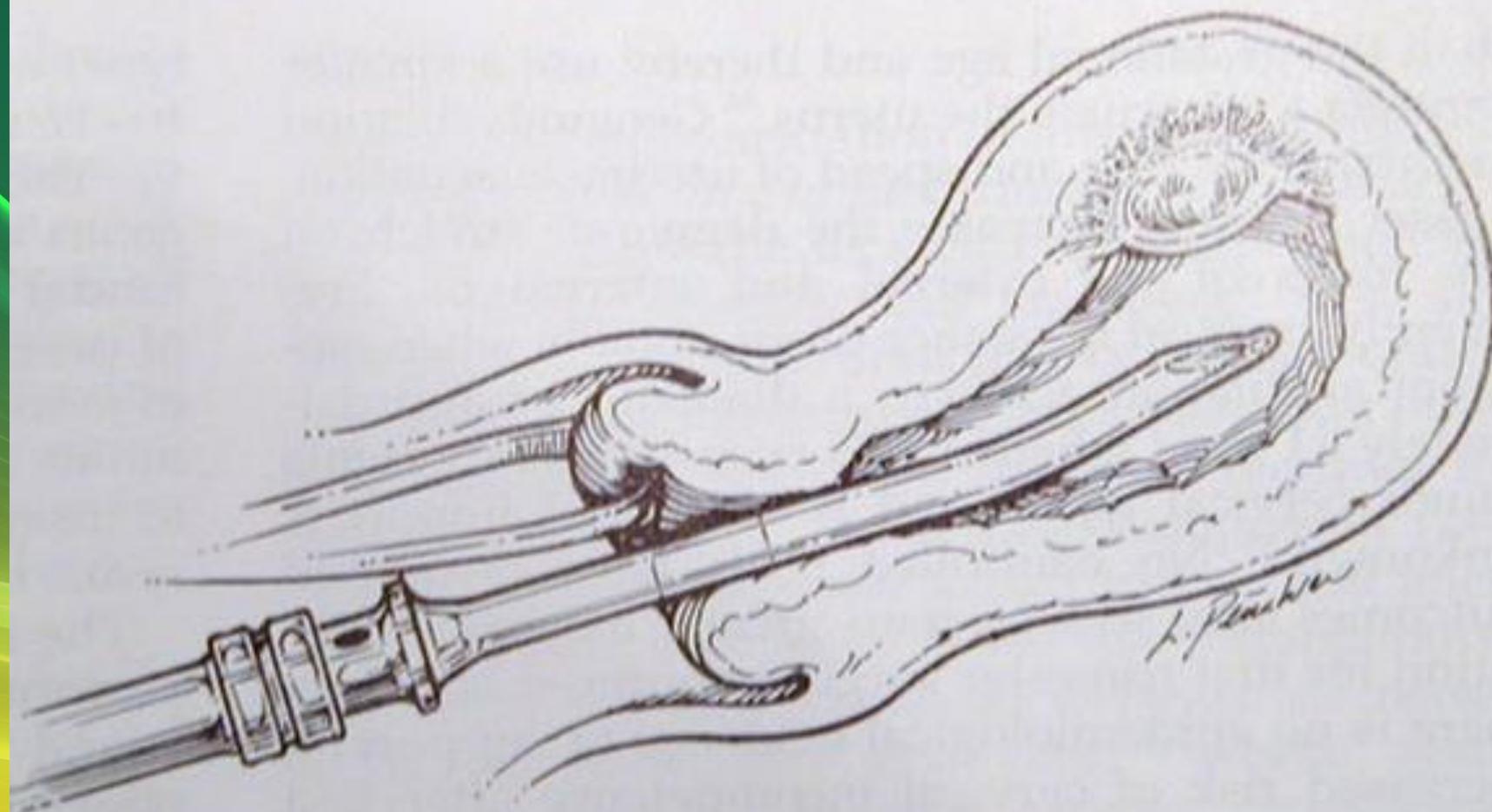
D&C (vacuum curettage)

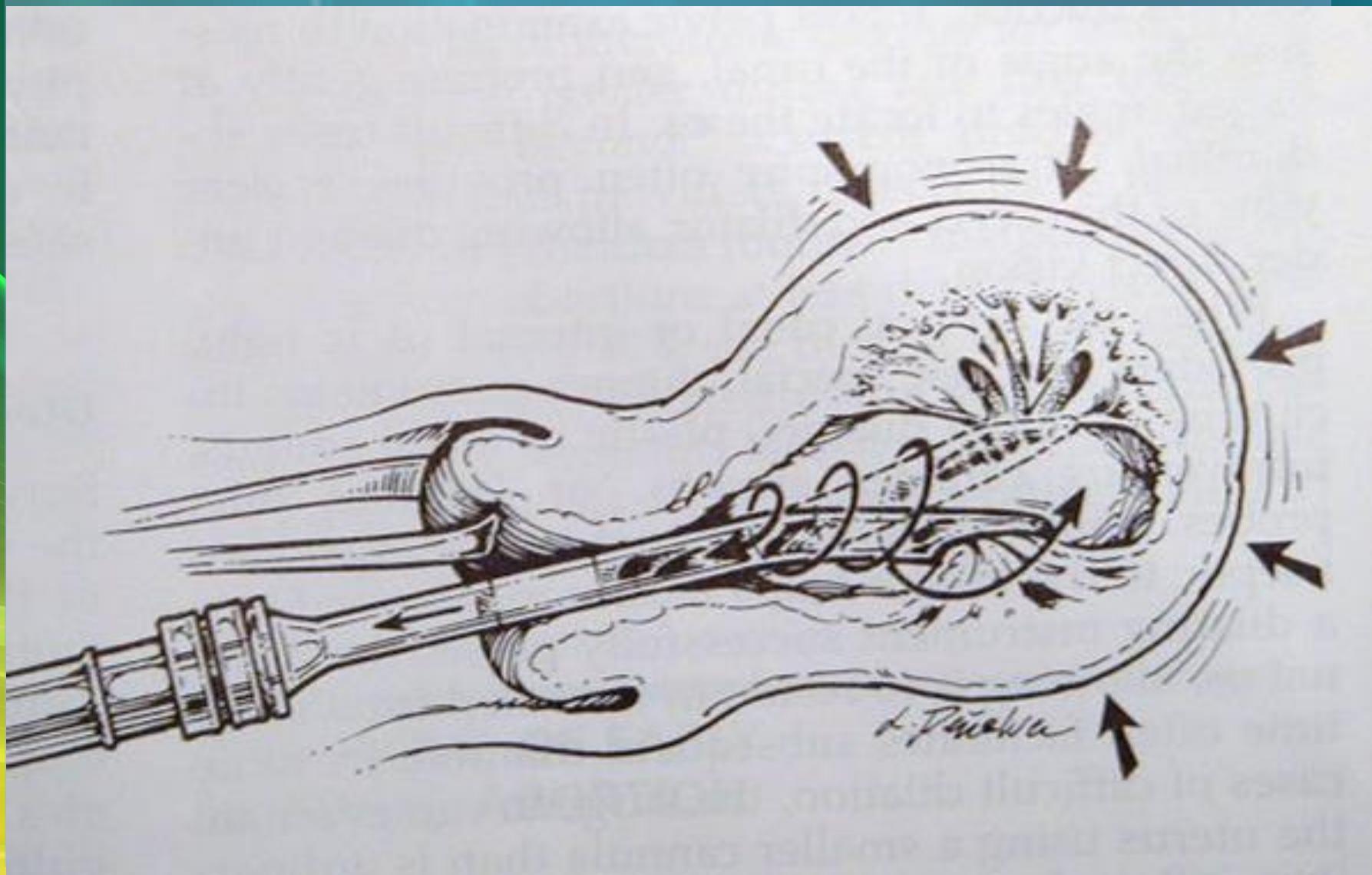

- The cervix must be dilated to permit larger diameter suction curettes
- Premedication with NSAID
- Local (paracervical block), spinal, conscious sedation, or general anesthesia

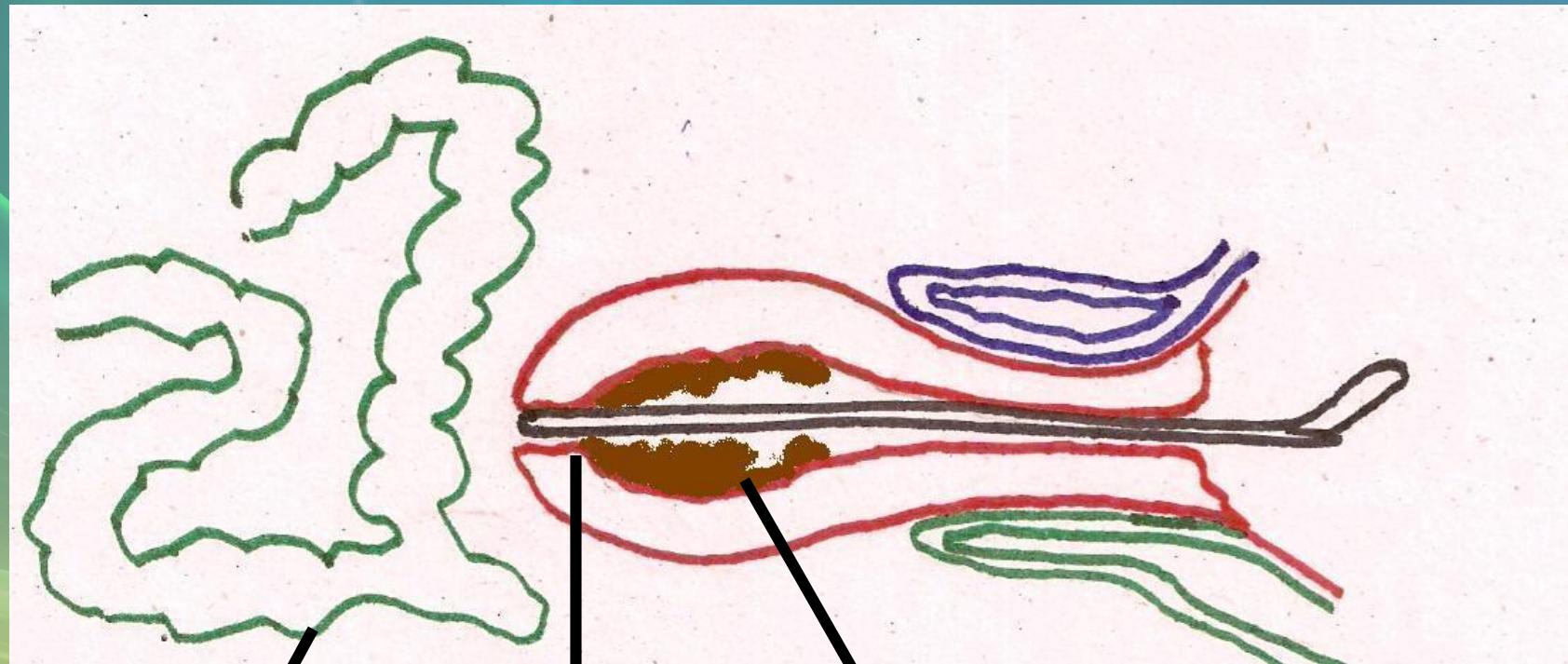

Perforation of Uterus

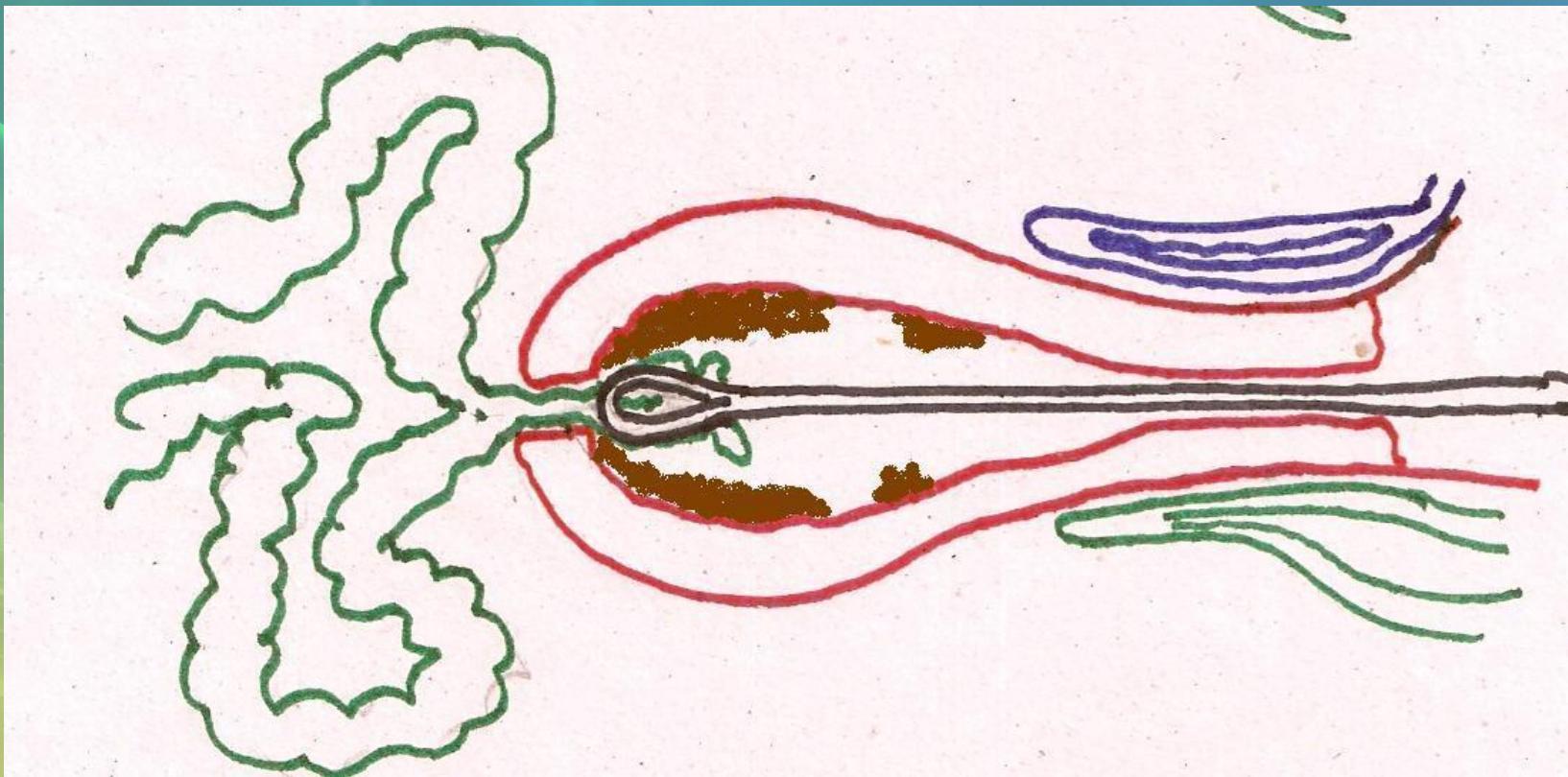

Intestine

Perforation

Uterus with products

Pulling out the gut

Gangrene of the feet

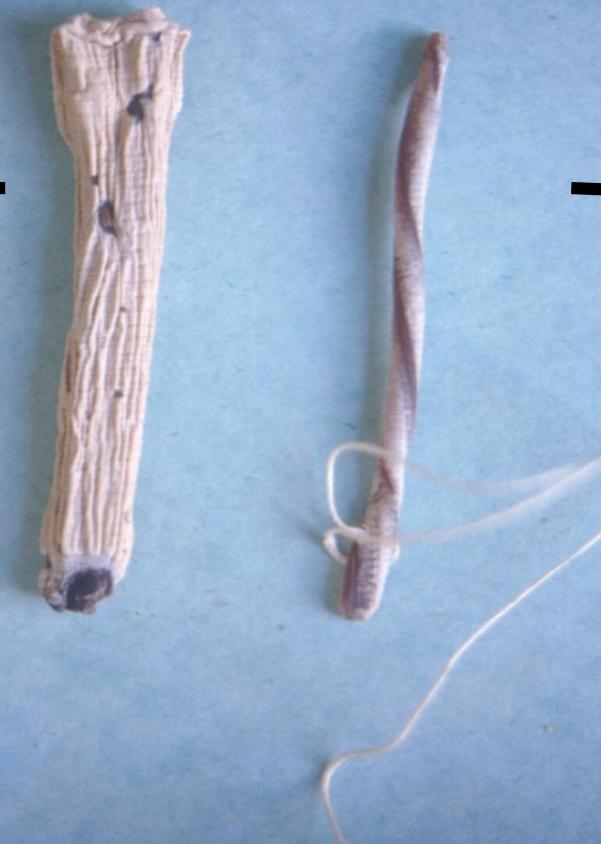
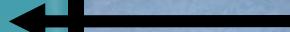
Courtesy: Prof. M Memon

1000

Courtesy: Prof. M Memon

Removed from
Urinary Bladder

Normal

Laminaria Tents

